

«Tweeter-in-chief»

Dagens Næringsliv 7. jan side 22 986 ord Forfatter: Jo Martin Fridstrøm

Donald Trumps tvitring skaper økt usikkerhet. Skyteskiver og de som fornærmes, må ta voksenrollen når «Sinna-Trump» og «Ego-Trump» fyrer fra hoften, mener forsker. Når Donald Trump om få dager avlegger ed som USAs 45. president, blir han også det amerikanerne ofte kaller «commander-in-chief».

Den siste tiden har han tatt en rolle som tyder på at han dessuten ønsker være en slags «diplomat-in-chief». Og gjerne via lynmeldingstjenesten Twitter. Eller «tweeter-in-chief», som Trump kalles i amerikanske medier.

Responsen er enorm. I stedet for å søke opp nettsidene til aviser og nyhetsbyråer, innarbeider politiske eksperter og andre interesserte rutiner der dagen i stedet startes med siste nytt fra den påtroppende presidenten på @realDonaldTrump -som har 18,8 millioner følgere.

«Provokasjon og krigerskhet»

- Problemet med Trumps bruk av Twitter er at han for ofte skyter fra hoften uten å konsultere sine rådgivere, eller uten å følge de lange linjer i amerikansk utenrikspolitikk, sier leder Gunnar Grendstad på Institutt for sammenlignende politikk ved Universitetet i Bergen.

Førsteamanuensis Tor Bang ved Institutt for kommunikasjon og kultur på BI har doktorgrad om politisk propaganda og forsker på kommunikasjon i sosiale medier. Han viser til det enkelte kommunikasjonsforskere i USA mener kan være retoriske mønstre i meldingene. De moderate meldingene, mener noen, er skrevet av rådgivere. De overdrevne er Trumps egne.

- To Trump-personer går igjen: «Sinna-Trump» som går til angrep, og «Ego-Trump» som skal vise hvor rett han har, sier Bang.

Spennet er stort når Trump begir seg ut i sosiale medier. I det ene øyeblikket kan meldinger handle om USAs forhold til Kina, mens han i det neste går i strupen på Alec Baldwin for måten skuespilleren etterligner ham på i det populære humorshowet «Saturday Night Live».

Trump's bruk av Twitter, kombinert med hans impulsivitet og manglende erfaring i internasjonal politikk, fremstår også for noen som en potensielt eksplosiv kombinasjon. For eksempel reises det i Washington Post spørsmål ved om Trump kan starte krig, kanskje til og med atomkrig, med sine lynmeldinger på internett.

- Twitter er et redskap for provokasjon og krigerskhet i hendene på Trump, sier Bruce Blair, som er professor og ekspert på atompolitikk ved Princeton University, til avisen.

Ifølge Blair er ikke bekymringen så mye at én enkelt tweet fra Trump kan utløse en atomkatastrofe, som at det kan forverre en allerede vanskelig situasjon.

«Sinnssyk» oppførsel

Blant meldingene som har fyrt opp under bekymringene, er den kommende presidentens tweet om at «USA må massivt styrke og utvide sin kjernefysiske kapasitet».

Via Twitter har Trump raslet med sablene overfor en annen stormakt: Kina. Han har beskyldt kineserne for å stå i veien for USAs forsøk på å begrense Nord-Koreas atomambisjoner. Og han har skrevet om sin kontakt med myndighetene i Taiwan, det partilederne i Beijing anser for å være en utbryterprovins. Det har fått det statskontrollerte nyhetsbyrået Xinhua i Kina til å skrive at «Trump's avhengighet av Twitter-diplomati er uklok».

Den kjente Silicon Valley-investoren og teknologikjenneren Jason Calacanis mener Trumps oppførsel på Twitter er «sinnssyk».

- La oss ikke sitte her og forsøke å normalisere det Trump gjør, sier han til CNBC.

Små giftpiler

Med meldinger begrenset til 140 tegn er Twitter uegnet for analyser, ifølge Tor Bang. Det er desto bedre egnet til å få frem lettforståelige og konkrete meldinger, uten begrunnelser og argumentasjon. Under valgkampen ble Trumps kommunikasjonstaktikk å hamre løs både i tale og på Twitter.

- I europeisk politikk erfarte vi det i førkrigspropagandaens slagord. Den tyske sosiologen Werner Sombart skrev i 1925 at et godt slagord må være kort og presist. Det skal rette et kritisk søkelys på noe og samtidig være uttrykksfullt. Sombart sammenlignet gode slagord med små giftpiler. Den som blir truffet, merker ingenting før han dør av forgiftning, sier Bang.

- I hvor stor grad kan denne formen for kommunikasjon skape misforståelser, eventuelt også farlige situasjoner?

- Det er ingen portvoktere på Twitter. Det er imidlertid vanskelig å se for seg at en hodeløs tweet fra en politisk novise skulle kunne utløse tredje verdenskrig, selv om novisen er USAs øverstkommanderende, sier Bang.

Han ser heller ikke at en surmaget tweet om for eksempel Kinas valutapolitikk vil bli noen formell innledning på en handelskrig.

- Vi får håpe at de Trump måtte komme til å fornærme, tar på seg voksenrollen, sier Bang.

- De vet at dette er å snakke fra leveren, en Trump med dårlig impulsstyring. Hvis de ikke vil ha konflikt, så blir det ikke det av en Twitter-melding. Det er ingen som vil misforstå en tweet som en offisiell diplomatisk kommunikasjon, sier Halvard Leira i Nupi, som forsker på utenrikspolitikk og diplomati.

Aldri sett før

Med begrensningene på lengde i hver enkelt melding har Trump den siste tiden sendt ut budskap på Twitter i tematiske klynger. Den siste uken er det publisert en rekke meldinger om helsereformen Obamacare, noe som kan tyde på at den varslede reverseringen av den vil bli høyt prioritert.

Trump's påtroppende pressesekretær Sean Spicer forsvaret bruken av Twitter med at det er en god form for direktekommunikasjon med det amerikanske folk og at lynmeldinger ut fra Det hvite hus vil være «en virkelig spennende del av jobben».

- Det kommer til å bli noe som aldri er sett tidligere, sier Spicer til tv-stasjonen WPRI.

Andre av Trumps støttespillere gir uttrykk for å ha gitt opp å temme den påtroppende presidentens bruk av Twitter.

- Jeg klarer ikke å holde følge med tweetene hans, sier tidligere CIA-sjef James Woolsey til ABC-programmet This Week.

Gunnar Grendstad ved Universitetet i Bergen og Nupi-forsker Leira understreker at Twitter er en helt kurant kommunikasjonsform som absolutt bør brukes av en amerikansk president.

- Twitter er bare et redskap, en kommunikasjonskanal. Det kan også ha en åpenhetsfunksjon, direkte fra statsledere til dem som følger, sier Leira.

Han viser til at nye kommunikasjonsformer gjerne øker usikkerheten, men legger til:

- Folk trodde det ville gå til helvete med diplomatiet da telegraphen kom også.

© Dagens Næringsliv